

Stichting Vestingstad Valkenburg
Opgericht: 8 april 2004

Valkenburg, 31-05-2006

De Heren van Valkenburg **“Gozewijn I” (1119-1128)**

Gozewijn I van Valkenburg († 1128) was een zoon van graaf Dirk van Heinsberg en een kleinzoon van graaf Gerard “Flaminius”. Gozewijn was getrouwd met Oda van Walbeck († 1152), de dochter van Siegfried van Walbeck. Gozewijn of Goswin zoals hij ook vaak wordt genoemd stamt dus uit het Huis Heinsberg. Gozewijn I wordt de eerste keer in het jaar 1085 vermeldt en wel in de "Gesta abbatum Trudenensium", de kroniek van de Benediktijnerabdij St. Truiden (in het huidige Belgisch-Limburg). Daar wordt gezegd, dat ene "**Gozwinius ... de castello, quod dicitur Heinesberge**", samen met zijn verwant Gerhard van Wassenberg in opdracht van Keizer Hendrik IV met veel militair vertoon, de nieuw gekozen abt van het klooster genaamd, Luipo, in staat moest stellen zijn ambt aldaar uit te voeren. Gozewijn van Heinsberg wordt op grond van zijn verwantschap met de stichters van “Rode le Duc” (=Rolduc) in 1104 ook in de “Annales Rodenses” genoemd. De eerste vermelding van Gozewijn I in het gebied van Valkenburg, vinden we terug in een oorkonde van Bisschop Otbert van Luik uit het jaar 1096 waarin “Gozuinus van Hinneberg” voor 50 zilvermarken het domein “Houlten” (= Houthem) gelegen voor Valkenburg koopt. Pas in het jaar 1119 wordt hij daadwerkelijk heer van Valkenburg en verschijnt hij voor de eerste keer in de akten onder de naam “**Goswin di castello Falcomonte**”. Als in 1119 in Luik bisschop Otbert sterft, ontbrandt er een felle strijd om diens opvolging. Keizer Hendrik V, schoof de aartsdiaken Alexander als kandidaat naar voren. De Luikse geestelijkheid echter gaf de voorkeur aan de Domproost Frederik, de broer van de graaf van Namen. Uit de kroniek van de abdij van St. Truiden, koos “Goswin de castello Falcomonte” partij voor Frederik, hetgeen hem duur zou komen te staan. Toen Keizer Hendrik V met Pasen 1122 in Aken verbleef, gebood hij Gozewijn voor hem te verschijnen. Gozewijn weigerde echter te verschijnen en nadat de Keizer de bisschoppelijk opvolgingskwestie in Luik geregeld had, gaf de Keizer aan Hertog Godfried van Nederlotharingen opdracht om het kasteel van Gozewijn in Valkenburg te vernietigen. De hertog belegerde samen met de graaf van Leuven Valkenburg, veroverde de eerste “Valkenburcht” en verwoestte deze. Deze gebeurtenis had niet alleen haar weerklank in de “Maaslanden”, ook de Keulse konigskroniek hield deze handeling voor noemenswaardig getuige de woorden: “**Imperatur Falkenburg, castrum comitis Gozwini, captum diruit**” (vrij vertaald: het kasteel van Goswijn in de heerschapij Valkenburg werd veroverd en verwoest). Vanwege de verwoesting van de Valkenburgse burcht waren de verhoudingen tussen Gozewijn en Keizer Hendrik V dusdanig verstoord, dat Gozewijn zelfs op 31 maart 1125, bij het verheffen van de akte waarin Guda haar schenkingen aan het Luikse Sint Jacobsklooster deed, niet aan het hof verscheen, maar zich door zijn broer Gerard liet vervangen. Als Keizer Hendrik V op 23 mei 1125 sterft, wordt hij opgevolgd door Lotharius III († 1137), waarmee Gozewijn en zijn zonen een goede verstandhouding hebben. Gozewijn I. sterft op 1 april 1128. Zijn sterfdag is in het memoriaalboek van het Heinsberger Praemonstratenseressen-klooster vastgelegd: **1. April "Gozwini primi domini de Heinsberg"**. Gozewijn I. wordt in Heinsberg als graaf opgevolgd door zijn oudste zoon Gerard († 1129) en in Valkenburg door zijn jongste zoon Gozewijn II († 1168). Door het overlijden van Gerard op 7 augustus 1129 erft zijn broer Gozewijn II ook Heinsberg, waardoor hij zowel heer van Valkenburg alsook graaf van Heinsberg wordt. Over hem en zijn opvolgers kunt u lezen in het volgende artikel van de Stichting Vestingstad Valkenburg.

Auteur: Marc Habets

N.B. Voor meer informatie over de SVV kunt u terecht op: www.vestingstadvalkenburg.nl